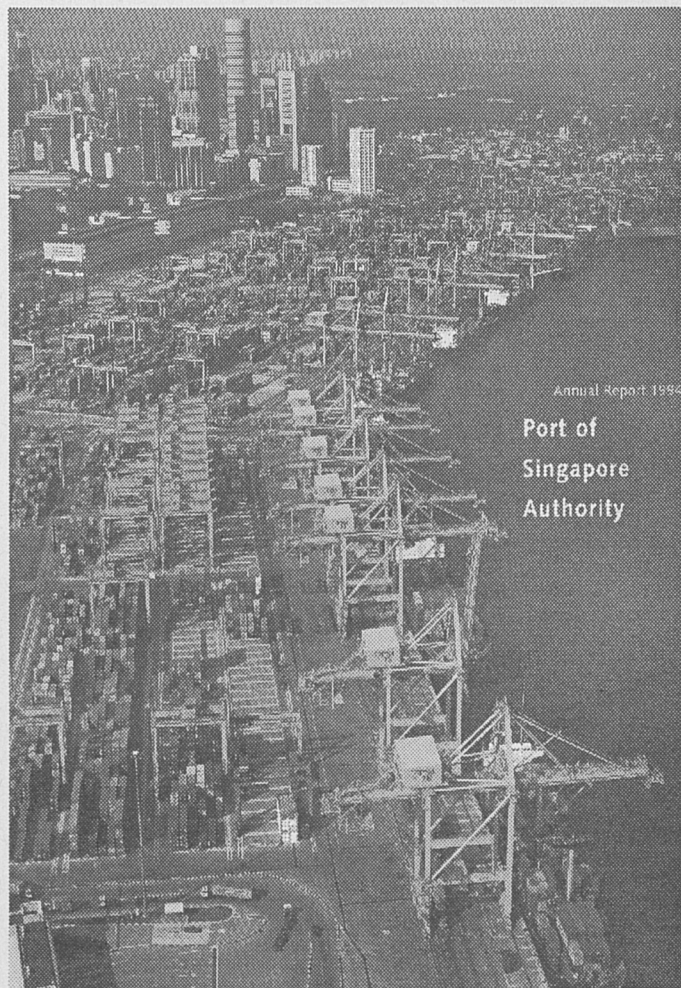

UDELEŽBA LUKE KOPER NA KONFERENCI O KONTEJNERSKEM MENAGEMENTU V SINGAPURJU

Singapur je eno izmed najpomembnejših poslovnih in prometnih središč na Daljnem vzhodu. Pristanišče Singapur sodi z vidika ladijske tanaže v sam svetovni vrh, po številu pretovorjenih kontejnerjev pa je drugo največje pristanišče na svetu (v letu 1994 so pretovorili 10,4 milijone TEU, kapaciteta pa je 16 milijonov TEU).

V času od 3. - 5.10. 1995 je v Singapurju potekala konferenca o kontejnerskem menagementu, poleg nje pa še sejemska prireditev Container Expo '95.

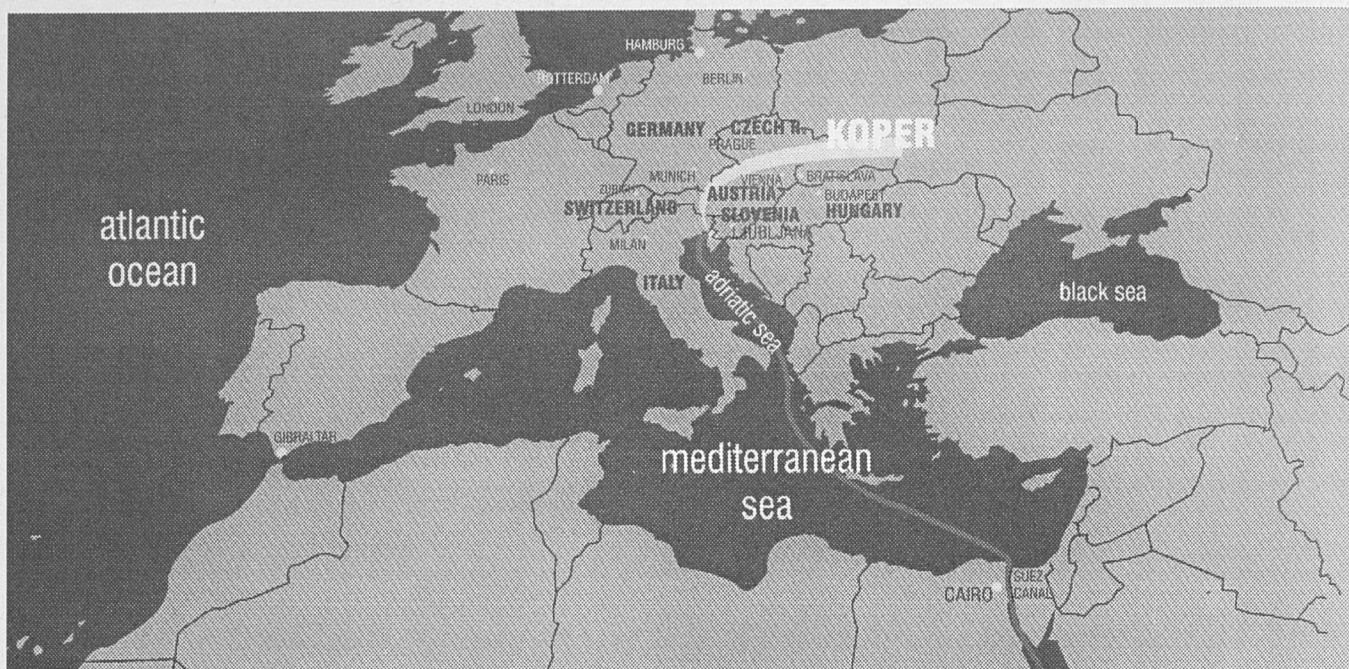

Iz vsebine:

- *Udeležba Luke Koper na konferenci v Singapurju*
- *Razvoj in uvajanje sistema kakovosti v Luki Koper*
- *Skupno poročilo sindikatov*
- *Novice iz tujih časopisov*
- *Kratke novice*

Luka Koper je skupaj s Slovenskimi železnicami na sejmu, izbranim strokovnim obiskovalcem, predstavila slovensko transportno pot in prednosti, ki jih ta tako imenovana južna pot ima, ko dejansko povezuje Daljni vzhod preko Suezkanala in Jadranskega morja s Centralno Evropo.

Tako se uspešno nadaljuje naša dolgoročna strategija za pridobivanje naraščajočih blagovnih tokov iz dežel Daljnega Vzhoda za dežele Centralne Evrope.

Namen konference, na kateri je sodelovalo preko 250 udeležencev iz vseh celin, je bil seznaniti z vsemi novostmi s področja poslovanja s kontejnerji in opozoriti na trende v Azijsko-Pacifiškem globalnem transportu.

Na konferenci je naše pristanišče aktivno sodelovalo pri temi, ki je obdelovala kontejnerski management z aspekta pristanišč, sistemov in tehnologij v Mediteranu in opozorila na specifične možnosti in alternative pristanišč v severnem Jadranu.

V Singapurju smo ugotovili, da žal ne Slovenije ne Luke Koper na tem koncu sveta še ne poznajo. V primerih, ko pa omenjajo Koper, pristanišče, agente in špediterje pa je navedeno, da je Koper v Jugoslaviji oziroma na Hrvaškem. Zato smo zastavili širšo akcijo in predvsem udeležencem konference, ter obiskovalcem sejma predstavil Slovenijo tudi kot zeleni zaklad Evrope.

S.V.

BO LETOS ŠEST MILIJONOV TON PRETOVORA?

V luki smo letos postavili kar nekaj rekordov, absolutni rekord v mesečnem pretovoru pa smo postavili v mesecu juniju, ko smo pretovorili več kot 800.000 ton raznovrstnega blaga (ta podatek smo že objavili v eni od prejšnji številki). Do konca septembra je znašal promet blaga 4.893.323 ton in smo tako za 28 odstotkov presegli lanski pretovor v enakem obdobju, celoletni plan prometa pa smo izpolnili že 89 odstotno. Na prvem mestu po pretovoru so razsuti tovari z več kot 3,8 milijona ton prometa,

zelo pa se je povečal tudi promet generalnih tovorov (v primerjavi z letom 1994 se je povečal za 69 odstotkov), žal pa kontejnerski promet še ni dosegel pričakovanih rezultatov. Mejo 5 milijonov ton pa smo presegli dne 11.10. 1995, zagotovo pa bomo v letošnjem letu presegli plan 5,5 milijonov ton pretovora in s tem rekord iz leta 1990. Ni jih pa malo, ki napovedujejo, da bomo do konca leta presegli magično mejo 6 milijonov ton pretovora.

Razvoj in uvajanje sistema kakovosti v Luki Koper

Projekt kakovosti v Luki Koper je od začetnega snovanja v marcu 1994 do danes dosegel poln zagon. Za projektnim timom in strokovnimi delavci je obsežno delo. Ker proces uvajanja kakovosti postopoma vključuje vse zaposlene na vseh ravneh, bomo temam v zvezi s kakovostjo namenili prostor tudi v naslednjih številkah našega glasila.

Vodstvo podjetja je opredelilo politiko kakovosti in cilje kakovosti, določeni so pristojni in odgovorni nosilci za realizacijo vseh elementov sistema kakovosti. Iz ciljev kakovosti izhajajoča politika kakovosti tvori osnovo za razvoj in uporabo sistema kakovosti, katerega razvijamo tako, da sta vzpostavljena ustrezno vodenje in zagotavljanje kakovosti skozi vse operativne procese, ki vplivajo na kakovost luških storitev.

Sistem kakovosti definiramo v sistemskih dokumentih na nivoju strategije, taktike in neposredne izvedbe. Dokumentacija sistema kakovosti:

- se izdeluje pregledno in sistematično po principu piramide,
- vsebuje vse ukrepe, ki ustvarjajo pogoje za izpolnjevanje opredeljenih zahtev glede kakovosti storitev,
- služi kot vodilo skozi sistem kakovosti in posreduje popoln pregled nad osnovnimi poteki aktivnosti in odgovornostmi.

Hierarhična struktura dokumentacije sistema kakovosti nam omogoča razmejitev od najvišjega vodstva, operativnega vodstva do izvajanja preko sledečih nivojev oziroma ravni:

- I.raven: Poslovnik kakovosti, kot temeljni dokument sistema kakovosti, je namenjen vodstvu podjetja za upravljanje kakovosti. Opredeljuje temeljna načela funkcioniranja vseh elementov sistema kakovosti v podjetju, organizacijo in medsebojne povezave ter odvisnosti kot tudi odgovornosti in pristoj-

nosti za kakovost. Opisuje, kakšen je postopek kakovosti pri izvedbi nalog na posameznih procesih. Poslovnik ne določa kako to opravimo. Ob vsakem elementu sistema kakovosti se citirajo tudi referenčni dokumenti oziroma dokumenti, ki opredeljujejo navodila za delo in postopke za preizkušanje ali spremljanje kakovosti.

- II.raven: Organizacijski predpisi in navodila zagotavljajo delovanje sistema kakovosti. S podrobnejšim opisom postopkov sistema kakovosti po področjih definirajo procese za vodilne kadre srednjega nivoja in tako podajajo organizacijski "know how" podjetja. V teh dokumentih določa "lastnik procesa" pravila, ki so potrebna za uspešen potek procesa. Postopki vključujejo tudi procese, ki niso pokriti z zahtevami ISO 9000 in sežejo izven okvira standarda (stroški in ekonomičnost, informatika, ekologija, varnost in druge).
- III.raven: Navodila za delo, kontrolo in preizkušanje urejujejo metode, postopke in pravila za izvedbo

zahtev sistema kakovosti, kot standarda podjetja. Podajajo tehnični "know how".

Delovanje sistema kakovosti v našem delovnem procesu od tržnega raziskovanja želja, potreb in možnosti, preko izvedbenih aktivnosti v razvoju, tehnologiji, spremljajočih aktivnosti, izvedbe in prodaje storitev do prodajnih aktivnosti, je možno ponazoriti v obliki zanke kakovosti. Z uvajanjem metod in postopkov za izboljšanje kakovosti in stalnim ponavljanjem takega procesa ustvarjamo novo vrednost kakovosti našega dela, zato govorimo tudi o spirali kakovosti. Ustrezno kakovost dosežemo, kadar je sistem kakovosti vpet v vse dejavnosti in neločljiv del delovnega procesa ali, če citiramo smernice standarda za kakovost storitev, ISO 9004-2 "ko z optimalno postavljeno organizacijsko strukturo, postopki vodenja, zagotavljanja in spremljanja kakovosti luških storitev, s harmoničnim sodelovanjem vodstva, osebja in virov omogočamo izpolnjevanje zahtev in pričakovanj kupcev."

Struktura dokumentacije sistema kakovosti

Namen/cilj	Prejemniki	Ocenjevanje učinkovitosti:		Vsebina
Upravljanje kakovosti podjetja	Notranji: vodstvo podjetja, vodje profitnih centrov, služb. Zunanji: po potrebi	I.raven: STRATEGIJA	Presoja sistema	Osnovna načela, organizacija, odgovornosti in pristojnosti. Podaja smernice za kakovost dela na nivoju podjetja.
Zagotavljanje kakovosti vodenja sodelavcev	Interni: področja, enote, dejavnosti, strokovni sodelavci	II.raven: TAKTIKA	Presoja procesa	Podrobnejši opis sistema kakovosti po področjih. Podajajo organizacijski in tehnični "know how".
Ustvarjanje pogojev za doseganje načrtovane kakovosti	Interni: Delovna mesta	III. raven: IZVEDBA	Presoja postopka	Ureditev metod, pravil in postopkov za zvedbo. Podajajo tehnični "know how"

Projekt kakovosti

Z odvijanjem zanke kakovosti uresničujemo Demingovo idejo kakovosti v smislu PDCA (Plan-Do-Check-Action) kroga in se približujemo cilju kakovosti - "opraviti delo brez napak že prvič in vsakokrat". Skozi aktivnosti uvajanja sistema kakovosti izboljšujemo najpomembnejše procese v ciklusu storitev (trženje, razvoj, tehnologija, nabava, izvedba) z razvojem:

- **Planirane kakovosti**, kjer opredeljujemo:
 1. v prodajnih dokumentih **specifikacijo storitev**, ki jih nudimo kupcem
 2. v tehnoloških dokumentih **specifikacijo izvedbe storitev** -

časovno in tehnološko predpisan potek storitev z izvajalci, delovnimi sredstvi, pretovorno skladiščnimi kapacitetami

3. v kontrolni tehnologiji **specifikacijo nadzora kakovosti** - definiramo merila kakovosti, načine merjenja, pričakovane vrednosti in dovoljena odstopanja.

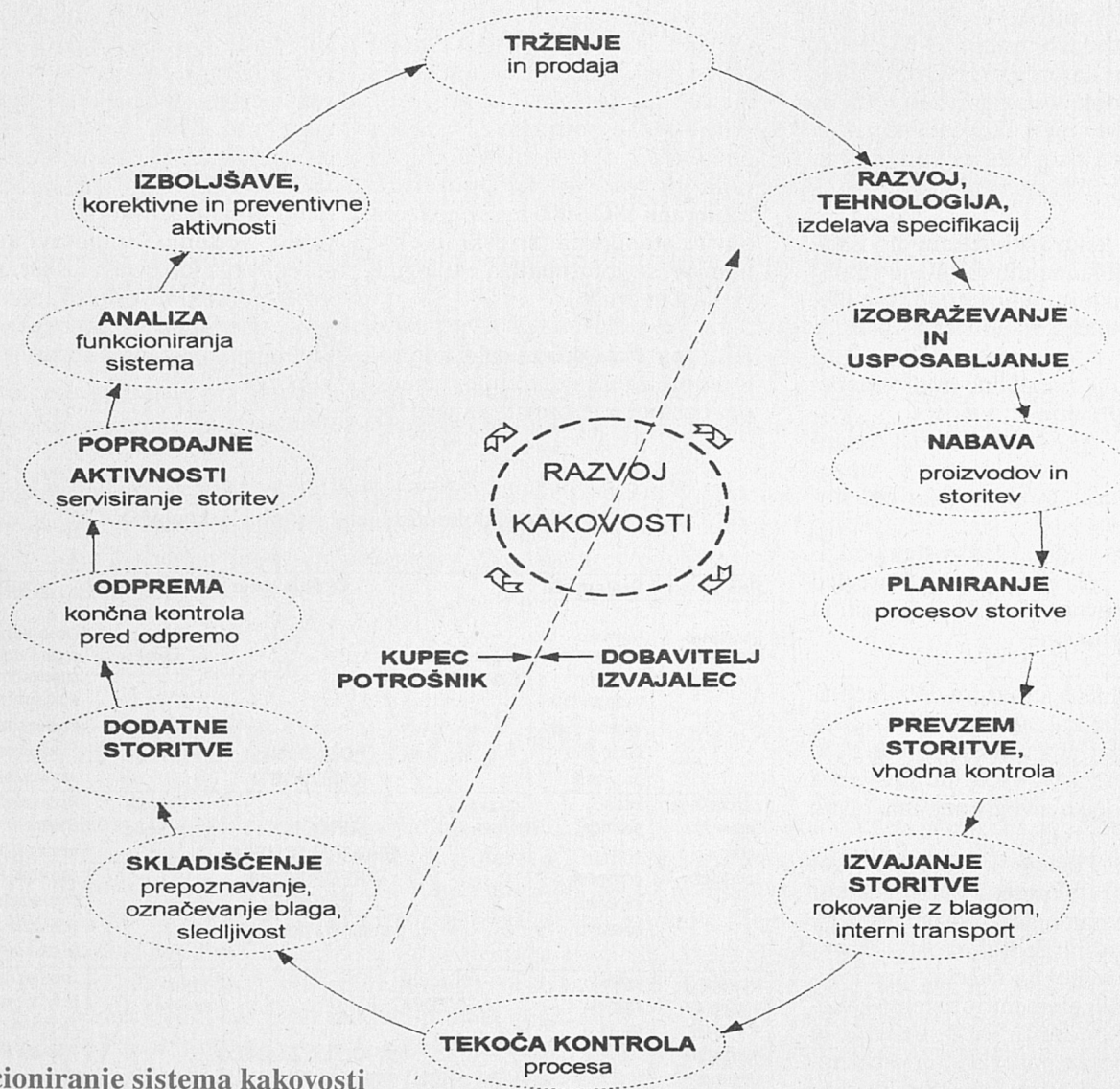
- **Izvedbe kakovosti**, kjer upoštevamo navedene specifikacije in zahteve kupcev. V procesu izvajanja si prizadevamo, da storitev izvedemo v vnaprej določenih časovnih in vsebinskih okvirjih. Hkrati upoštevava-

mo spremembe pričakovanj kupcev.

- **Analize izvedbe**, v kateri ugotavljamo ali smo storitev izvedli pravilno - v skladu s specifikacijami in ali smo izvedli prave stvari - zadovoljili pričakovanja kupcev. Cilj kakovosti smo dosegli, ko smo zadovoljili oba kriterija, lastnega in kupčevega.

- **Izboljšanja kakovosti**, kjer na osnovi analiz izvedbe iščemo rešitve glede vsebine storitve same in njene izvedbe. Pri tem uporabljamo tehnike izboljšanja kakovosti, kot FMEA analiza, brainstorming, benchmarking, vrednostna analiza ipd.

B.K.

Funkcioniranje sistema kakovosti

AVSTRIJSKA BILANCA POMORSKIH LUK: KOPER OSTAJA NAJPOMEMBNEJŠA LUKA

Skoraj tretjino avstrijske prekomorske trgovine pretovori Koper

V letu 1994 je avstrijski prekomorski promet znašal 5,5 mio ton in je bil v primerjavi z predhodnim letom za 11 odstotkov višji. Najpomembnejša luka je bil Koper, kateremu sledijo Rotterdam, Hamburg, Rijeka in Bremen; Trst pa je še izgubil na pomenu.

Koper ostaja najpomembnejša "avstrijska" luka in je svojo pozicijo celo utrdil. Kot je razvidno iz priložene tabele znaša avstrijski prekomorski promet preko edine slovenske luke že 31 odstotkov, omenjena analiza pa je narejena v uredništvu revije Verkehr in upošteva avstrijski promet blaga (uvoz in

izvoz) preko pomembnejših evropskih luk.

Avstrija je država brez morja, zato lahko avstrijski gospodarstveniki v uvoznem in izvoznem prekomorskem prometu izbirajo med več kot dvajsetimi evropskimi lukami. Avstrijski prekomorski promet je v analizi zabeležen pri dvanajstih evropskih lukah, kjer je zajeto okoli 95 odstotkov celotnega prekomorskega prometa. Kot vedno, določa vrstni red blago v zunanji trgovini, za katerega tekmujejo posamezne luke oziroma nosilci prometa - cestni promet, železniški promet, rečni promet. Zaradi tega ni v analizi upoštevan preto-

vor naftev luki Trst, ki gre preko naftovoda Adria-Wien.

Trst, ki leži v neposredni sosesčini Kopra je bil v teh bilancah veliki poraženec, saj je njegov promet upadel za 39%, promet v luki Koper pa je narasel za 26%. Nekdanja tradicionalna luka je že pred leti zaprla svojo pisarno na Dunaju, zanemarila na avstrijskem trgu marketinške aktivnosti, kar se sedaj seveda pozna na prometu. Poleg Kopra pa v letu 1994 beležijo porast prometa tudi v luki Rotterdam - tudi zaradi RMD kanala, ter Luka Hamburg in Bremen.

Verkehr, 15.09.1995

AVSTRIJSKA POMORSKA BILANCA V LETU 1994

Avstrijski tranzitni promet preko evropskih luk v letu 1994

	L U K A	IZVOZ v tonah	UVOZ v tonah	SKUPAJ v letu '94	delež v %	SKUPAJ v letu '93	delež v %	indeks 94/93
1.	Koper (1)	431.839	1.229.315	1.724.154	31	1.367.638	27,4	126,1
2.	Rotterdam (3)	282.000	728.000	1.010.000	18	628.000	12,6	160,8
3.	Hamburg (5)	363.561	351.350	714.911	13	558.001	11,2	128,1
4.	Rijeka (4)	427.811	142.642	570.453	10	606.137	12,1	94,1
5.	Bremen (6)	313.311	194.567	507.878	9	459.583	9,2	109,9
6.	Trst (2)	290.338	177.559	467.897	8	764.245	15,3	61,2
7.	Antwerpen (7)	146.070	58.762	204.862	4	204.862	4,1	100
8.	Duisburg (8)	78.570	76.900	155.470	3	112.116	2,2	138,7
9.	Monfalcone (9)	3.000	90.000	93.000	2	82.000	1,6	113,4
10.	Amsterdam (19)	57.652	29.165	86.817	2	79.898	1,6	108,7
11.	Brake (13)	0	21.101	21.101	0,4	28.785	0,6	73,3
12.	Nordenham (12)	0	112	112	0	430	0	26,0
	S K U P A J	2.394.152	3.162.503	5.556.655	100	4.998.877	100	111,2

SKUPNO SPOROČILO Z RAZGOVORA SINDIKATOV LUŠKIH DEJAVNOSTI IN PRISTANIŠKIH DELAVCEV Z GLAVNIM Z DIREKTORJEM LUKE KOPER dne 12.10.1995

Predstavniki sindikatov so dali pobudo za skupen razgovor z vodstvom podjetja z namenom, da se razčistijo nekatere nepravilnosti na področju izvajanja pogodbenega dela v luški pretovorni dejavnosti, kar v zadnjem času ustvarja nezadovoljstvo in bojzani med zaposlenimi glede njihove socialne varnosti. Oba sindikata sta nakazala nekaj primerov, ki po njihovem mnenju to potrjujejo. Vodstvo podjetja je v zvezi s tem sindikatoma zagotovilo, da nadaljnja strategija razvoja podjetja ne predvideva odpuščanj delovne sile in prenosa dejavnosti oziroma prezaposlovanja na druge izvajalce v osnovni luški dejavnosti pretovora in skladiščenja.

Sindikatom je bilo s strani vodstva dano zagotovilo, da se bo problematika delovne sile razreševala dogovorno. S tem namenom se bosta partnerja sestala 6.11.1995. Na tem sestanku bo vodstvo predstavilo strategijo razvoja ter izhodišča poslovnega načrta za leto 1996. Na teh izhodiščih se bosta strani skušali dogovoriti o sodelovanju sindikatov pri načrtovanju in nadzoru vseh področij delovanja podjetja, ki so pomembna za stabilnost delovnih mest in ustežen socialni status delavcev.

Kopru, dne 12.10.1995.

V STARI LUKI V TRSTU HOČEJO UREDITI VELIKO MARINO

Na sedežu podjetja za turistično promocijo so včeraj predstavili načrt o valorizaciji tržaške stare luke. Nosilec projekta je konzorcij Tergeste, ki ga je ustanovil arhitekt Cristiano Carbogno z nekaterimi drugimi stanovskimi kolegi in po katerem so načrt tudi poimenovali. Pred letom dni, ko je konzorcij nastal nalašč za to, da bi izdelali projekt za ovrednotenje luke v turističnem pogledu, so vzeli v poštev njeno celovito območje, od pomola IV in ga razdelili na pet delov; osnutek, ki so ga prikazali včeraj predstavnikom pristaniške oblasti in javnih občil, pa zajema le prvi del - 70.000 kvadratnih metrov - med pomolom III. in Adriaterminalom.

Če bodo pristojne oblasti projekt odobrile, bodo čez pet let tu uresni-

čili pristan za turistična plovila s 1800 privezi, ustrezno opremo in servise, trgovski center, petnadstropno avtomobilsko parkirišče in upravne prostore s pisarnami, ki naj bi jih v prihodnje uporabljali tudi koristniki načrtovanega off-shora. Vse naokoli kompenzacija naj bi uredili 30.000 kvadratnih metrov prostrano zelenico, pa tudi zgradili cesto, ki bi bila speljana vstric z Miramarskim drevoredom in bi torej razbremenila nabrežno prometnico. Projekt Tergeste za prvi del proste luke je po zadržilu arh. Giorgia Bernija v skladu z regulacijskim načrtom, za turistično valorizacijo drugih štirih delov pa bi bilo treba ta načrt seveda nekoliko popraviti. Na predstavitvi so pobudniki povedali, da bodo deželni vladi, tržaški občinski upravi in pristaniški oblasti predlagali podpis posebnega

programskega sporazuma za speljavo projekta. Samo prvi del naj bi terjal naložbo 120 milijard lir, toda financirali ga bodo privatniki. Konzorcij je tudi že ustanovil družbo za inženiring Tergeste servizi, ki bo imela čez vse storitve, potrebne za uresničitev načrta.

Po preureditvi oziroma resanaciji vseh 500.000 kvadratnih metrov stare luke ter njeni namembi ljubiteljem navtike bi se dalo izkoristiti tudi olajšave ondotne proste cone, so pojasnili predstavniki konzorcija Tergeste, sicer pa bi prosto cono s prefektovim dekretom lahko premestili. Konzorcij je tudi predvidel odškodnino 5 milijard lir za tiste podjetnike, ki še poslujejo znotraj luke.

primorski dnevnik, 23.09.1995

ZAPOSLOVANJE IN IZOBRAŽEVANJE KADROV

Luški kolektiv šteje 900 zaposlenih, kar je 48,3% manj kot pred petimi leti.

V letu 1995 je bila kadrovska dejavnost usmerjena v izobraževanje že zaposlenih in v izboljševanje kadrovske strukture, z zaposlovanjem mladih, visoko strokovnih kadrov.

S tem namenom smo v Luki zaposlili:

- komercialista - Kramberger Alena,
- skupnega predstavnika Luke Koper in firme Jesih & Šubic v družbi Terminal Frutta Trieste - Dujc Mitjo
- dva študenta, ki sta zaključila visokošolski študij na Ekonomski fakulteti v Ljubljani:
Ličen Andrejo, ki opravlja pripravništvo v finančni službi in Križman Aleša, ki opravlja pripravništvo v službi za operativno planiranje.
- strokovnjaka za področje planiranja in analiz Babič Marjana, dipl.oec., ki zaključuje tudi magistrski študij

Na področju izobraževanja je bil v celoti realiziran program usposab-

ljanja vodilnih in vodstvenih kadrov. V sodelovanju s Skladom za razvoj managementa - Center Brdo so bili organizirani seminarji na temo:

- Trženje storitev
- Oblikovanje vizije in strategije Luke Koper in realizacija projektov
- Obvladovanje stroškov
- Zagotavljanje kakovosti pri vodenju

Za vodje profitnih centrov, vodje služb in za strokovne delavce pa sta bila realizirana seminarja:

- Ekonomsko organizacijska in pravna razmerja med Luko in ostalimi udeleženci njenega poslovanja
- Vodenje - delo z ljudmi

V študij ob delu za pridobitev VI. ali VII. stopnje strokovne izobrazbe je vključenih 12 zaposlenih. Kranjac Boris, dipl. org. dela, pa je v septembru zaključil magistrski študij s področja integralnega upravljanja kakovosti, za kar mu čestitam.

Kadrovska služba

ZAHVALA OB OBISKU VOJAŠKE LADJE HMS BOXER

vodstvu Luke Koper

Rad bi izkoristil priložnost, da se vam in vaši ekipi zahvalim za vse usluge, ki ste nam jih nudili ob obisku ladje Boxer v Koprju. Posebej bi se rad zahvalil g. Gordanu Banu, ki je ob našem obisku priskrbel posebne ladijske stopnice in osebje, ki je pomagalo posadki ladje, ko je bila ta na razpolago zunanjim obiskovalcem. Vse naše želje so bile takoj uslišane, kar je omogočilo ladijski posadki, da je večji del časa prebila v vašem mestu.

Med obiskom so posamezni člani ladijske posadke obiskali vašo prelepo deželo, ki je nanje naredila izjemen vtis. Prav tako so bili člani ladijske posadke navdušeni nad nočnim življenjem v Portorožu in Koprju.

Zelo cenim vaš trud, da ste mi omogočili tako primeren privez. Ponovno se vam zahvaljujem za vašo pomoč in vašo pogostitev in upam, da bo ladja Boxer in ostale ladje Royal Navy še kdaj prišle v Koper v bližnji prihodnosti, ter vam želim veliko uspeha pri vašem nadaljnjem razvoju.

*poveljnik ladje
E. Fraser*

POMEMBNEJŠI POSLOVNI OBISKI V LUKI KOPER

Dne 14.09.1995 nas je v spremstvu ambasade LR Kitajske v Ljubljani obiskala gospodarska kitajska delegacija. Zanimali so se predvsem o možnostih sodelovanja in o naših kapacitetah v razvoju.

Dne 15.09.1995 nas je obiskal častni konzul Hamburga g. Viencio v spremstvu poslovneža iz Nemčije.

Dne 25.09.1995 je bil na obisku angleški ambasador v Sloveniji g. Gordon Johnston.

Dne 02.10.1995 je bil na obisku član poslovodstva nemških železnic (Deutsche Bahn) in pomočnik direktorja avstrijskih železnic (Vertretung der Österreichischen Bundesbahnen) v spremstvu predstavnika Slovenških železnic.

Dne 03.10.1995 smo imeli na obisku predstavnika v ameriškem zunanjem ministrstvu g. Kurta Donnelly.

Dne 05.10.1995 nas je obiskala sedem članska delegacija avstralskega parlamenta v spremstvu veleposlaništva Avstralije na Dunaju in poslanke Državnega zbora RS gospe Brede Pečan.

Dne 05.10.1995 si je luko Koper ogledala petdeset članska delegacija nemških novinarjev.

Dne 05.10.1995 so imeli v Luki Koper študentje MBA, Brdo pri Kranju predstavitve rezultatov analize Luke Koper.

P O M E M B N O:

Luka Koper je dodelila finančno pomoč Kulturnemu klubu Istra iz Koprja in sicer ob prazniku dneva pomorstva za predavanje na temo "Kako je državljan Slovenije v letu 1945 prišel do svojega palca morja". Predavanje je bilo v dvorani koprskega gledališča, predavanje pa je vodil dr. Dušan Biber, zgodovinar in avtor več razprav ter knjig.

OBISK VOJAŠKE LADJE "LA SALLE"

Dne 05.10.1995 je v koprsko pristanišče priplula vojaška ladja La Salle, admiralska ladja ameriške mornarice in poveljniška ladja šestega ladjevja v Sredozemlju. Na ladji se nahaja tudi viceadmiral Donald L. Pilling, kateri je prevzel dolžnosti poveljnika šestega ladjevja v aprilu letošnjega leta.

Ladja, ki tokrat prvič pluje po Jadranskem morju je dolga 159 metrov, njen izpodriv je 13.900 ton, posadka pa šteje 29 častnikov in 490 mornarjev, na le-tej pa je še 150 častnikov in mornarjev iz sestava šestega ladjevja. Sicer pa je "La Salle" največja vojaška ladja, ki je kdaj priplula v koprsko pristanišče in je opremljena z najsodobnejšo opremo za poveljevanje, nadzor in komunikacije.

Luški glasnik je glasilo Luke Koper. Izdaja: Luka Koper. Tisk: Tiskarna VEK Koper. Naklada: 900 izvodov. Glasilo je brezplačno in je namenjeno internemu komuniciranju. Po mnenju Ministrstva za informiranje št. 4/3-12-2290/94-23/362, dne 14.12. 1994 je časopis (bilten) Luški glasnik proizvod informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3 tarife prometnega davka, po kateri se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 %.